

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Výprosa, výpůjčka, licence, zápůjčka, úvěr.

Mgr. Bc. Štefan Reháč, LL.M.
Olomouc, 14. 3. 2022

Obsah přednášky

- Výprosa
- Výpůjčka
- Zápůjčka
- Úvěr
- Licence

Výprosa

- **smluvní strany:**
 - půjčitel
 - výprosník
- půjčitel výprosníkovi přenechává **věc bezplatně** k užívání
- není sjednána doba užívání
- není sjednán účel užívání
- půjčitel přenechává individuálně určenou věc (movitou i nemovitou), nezuživatelnou

Výprosa

- půjčitel **může žádat věc kdykoliv** zpátky
- výprosník nemůže věc vrátit v době, kdy by tím způsobil půjčiteli obtíže, ledaže s tím půjčitel souhlasí
- dovolil-li výprosník bez souhlasu půjčitele, aby věc užíval někdo jiný, nahradí půjčiteli škodu z toho vzniklou, ledaže by ke škodě došlo i jinak

Příklady výprosny:

- strpění chůze přes náš pozemek někým jiným

Výpůjčka

- **smluvní strany:**
 - půjčitel (ten, kdo půjčuje)
 - vypůjčitel (ten, komu je půjčováno)
- půjčitel přenechává vypůjčiteli **nezužitelnou věc** a zavazuje se mu umožnit její **bezplatné dočasné užívání**
- vypůjčitel musí věc užívat ujednaným způsobem či způsobem, jakým se věc obvykle užívá
- vypůjčitel musí věc opatrovat

Vypůjčka

- **doba užívání věci:**
 - stanovena přímo (2 týdny, 1 rok apod.)
 - stanovena nepřímo (účelem, ke kterému má věc sloužit)
- půjčitel se zpravidla nemůže domáhat předčasného vrácení věci
 - lze však smluvně ujednat opak
- pokud vypůjčitel užije věc v rozporu s jejím účelem, může půjčitel ze zákona vyžadovat vrácení
 - výjimka z výše uvedeného

Výpůjčka

- **náklady na věc:**
 - obvyklé (hradí vypůjčitel)
 - mimořádné (hradí půjčitel)
- v případě potřeby vynaložení mimořádných nákladů má vypůjčitel stále právo mít věc u sebe
- pokud půjčitel nechce nebo nemůže náklady vynaložit, může je v nezbytném rozsahu vynaložit vypůjčitel
 - má právo na náhradu jako nepřikázaný jednatel

Výpůjčka

- strany musí své nároky uplatnit **do 3 měsíců od vrácení věci**
- nároky vypůjčitele:
 - úhrada mimořádných nákladů
 - náhrada škody způsobené zatajenou vadou věci či nesprávným poučením o jejím užívání
- nároky půjčitele:
 - z poškození věci vadným užíváním
 - z poškození věci pozdním vrácením

Zápůjčka

- **smluvní strany:**
 - zapůjčitel (ten, co půjčuje)
 - vydlužitel (ten, co si půjčuje)
- zapůjčitel přenechá vydlužiteli **zastupitelnou věc** tak, aby ji **užil podle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu**
- úplatná i bezúplatná zápůjčka

Zápůjčka

- **smluvní strany:**
 - zapůjčitel (ten, co půjčuje)
 - vydlužitel (ten, co si půjčuje)
- zapůjčitel přenechá vydlužiteli **zastupitelnou věc** tak, aby ji **užil podle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu**
- úplatná i bezúplatná zápůjčka

Zápůjčka

- **zápůjčku lze rozdělit na:**
 - peněžitou
 - nepeněžitou
- splatnost zápůjčky se zpravidla řídí ujednáním ve smlouvě
 - Neurčí-li smlouva, kdy má být zápůjčka vrácena, je splatnost závislá na vypovězení smlouvy. Není-li o výpovědi ujednáno nic jiného, je výpovědní doba šest týdnů.

Zápůjčka

- Nejsou-li ujednány úroky, může vydlužitel zápůjčku splatit i bez výpovědi.
- možnost odstoupení od smlouvy, pokud bylo ujednáno vrácení zápůjčky ve splátkách:
 - prodlení vydlužitele s vrácením více než dvou splátek
 - prodlení vydlužitele se splátkou po dobu delší než tři měsíce

Úvěr

- **smluvní strany:**
 - úvěrující
 - úvěrovaný
- úvěrující se zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a **zaplatit úroky**
- **je automaticky úplatná**

Úvěr

Poskytnutí peněz

- Úvěrovaný může uplatnit právo na poskytnutí peněz ve lhůtě určené ve smlouvě. Není-li lhůta ujednána, může právo uplatnit, dokud závazek ze smlouvy trvá.

Úvěr

Vrácení peněz

- Úvěrovaný vrátí úvěrujícímu poskytnuté peněžní prostředky v dohodnuté době, jinak do měsíce ode dne, kdy byl o vrácení požádán.
- Úvěrovaný může vrátit úvěrujícímu peněžní prostředky před smluvenou dobou. Úroky zaplatí jen za dobu od poskytnutí do vrácení peněžních prostředků.
- Úvěrovaný vrátí úvěrujícímu peněžní prostředky v měně, ve které mu byly poskytnuty. V téže měně platí i úroky.

Úvěr

- **zvláštní druh úvěru – spotřebitelský úvěr**
- upraveno v zákoně č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
- dohled vykonává Česká národní banka

Licence

- **smluvní strany:**
 - poskytovatel
 - nabyvatel
- Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu.

Licence

- **Forma - písemná forma je vyžadována:**
 - poskytuje-li se licence výhradní, nebo
 - má-li být licence zapsána do příslušného veřejného seznamu.
- **Druhy licencí:**
 - **výhradní**
 - **nevýhradní**
- pokud není výslovně ujednáno, jde o nevýhradní licenci

Licence

Odměna

Není-li ujednána výše odměny nebo způsob jejího určení, je smlouva přesto platná, pokud

- z jednání stran o uzavření smlouvy vyplývá jejich vůle uzavřít úplatnou smlouvu i bez určení výše odměny; v takovém případě nabyvatel poskytovateli zaplatí odměnu ve výši, která je obvyklá v době uzavření smlouvy za obdobných smluvních podmínek a pro takové právo, nebo
- strany ve smlouvě ujednají, že se licence poskytuje bezúplatně.

Je-li výše odměny ujednána v závislosti na výnosech z využití licence, umožní nabyvatel poskytovateli kontrolu příslušných účetních záznamů nebo jiné dokumentace ke zjištění skutečné výše odměny. Poskytne-li takto nabyvatel poskytovateli informace označené nabyvatelem jako důvěrné, nesmí je poskytovatel prozradit třetí osobě ani je použít pro své potřeby v rozporu s účelem, ke kterému mu byly poskytnuty.

Licence

Výpověď

- je-li smlouva uzavřena na dobu neurčitou, nabývá výpověď účinnosti uplynutím jednoho roku od konce kalendářního měsíce, v němž výpověď došla druhé straně

Licence

Zvláštní ustanovení k licenci v OZ

- licence k předmětům chráněným autorským zákonem
- licenční smlouva nakladatelská

Licence

Licence k předmětům chráněným autorským zákonem

- Smlouvou autor poskytuje nabyvateli oprávnění k výkonu práva autorské dílo užit v původní nebo zpracované či jinak změněné podobě, a to určitým způsobem nebo všemi způsoby užití, v rozsahu omezeném nebo neomezeném.
- Autor může poskytnout oprávnění k výkonu práva užit autorské dílo jen způsobem, který je v době uzavření smlouvy znám; k opačnému ujednání se nepřihlíží.
- Licenci k užití autorského díla je nabyvatel povinen využít, ledaže je ujednáno jinak.

Licence

Licence k předmětům chráněným autorským zákonem

- Označení autora smí nabyvatel upravit či jinak změnit, jen bylo-li to ujednáno.
- Nabyvatel smí dílo nebo jeho název upravit či jinak měnit, jen bylo-li to ujednáno, ledaže se jedná o takovou úpravu nebo jinou změnu, u níž lze spravedlivě očekávat, že by k ní autor vzhledem k okolnostem užití svolil; ani v takovém případě však nabyvatel nesmí dílo nebo jeho název upravit nebo jinak změnit, vyhradil-li si autor svolení a je-li nabyvateli taková výhrada známa.

Licence

Licence k předmětům chráněným autorským zákonem

- Nevyplývá-li z účelu smlouvy jinak, má se za to, že
 - a) územní rozsah licence je omezen na území České republiky,
 - b) časový rozsah licence je omezen na dobu obvyklou u daného druhu díla a způsobu užití, nikoli však na dobu delší než jeden rok od poskytnutí licence, a má-li být dílo odevzdáno až po poskytnutí licence, tak od takového odevzdání, a
 - c) množství rozsah licence je omezen na množství, které je obvyklé u daného druhu díla a způsobu užití.

Licence

Licence k předmětům chráněným autorským zákonem

- Odstoupení od licenční smlouvy pro nečinnost nabyvatele:
 - Nevyužívá-li nabyvatel výhradní licenci vůbec nebo využívá-li ji nedostatečně a jsou-li tím značně nepříznivě dotčeny oprávněné zájmy autora, může autor od smlouvy odstoupit. To neplatí v případě, že nevyužívání nebo nedostatečné využívání licence je způsobeno okolnostmi převážně spočívajícími na straně autora.
 - Od smlouvy odstoupit teprve poté, kdy nabyvatele vyzve, aby v přiměřené lhůtě od doručení výzvy licenci dostatečně využil, a nabyvatel oprávnění dostatečně nevyužije ani přes tuto výzvu. Na možnost odstoupení jako následek marného uplynutí přiměřené lhůty musí autor nabyvatele ve výzvě upozornit. Výzvy není třeba, jestliže využití oprávnění nabyvatelem není možné anebo jestliže nabyvatel prohlásí, že licenci nevyužije.

Licence

Licence k předmětům chráněným autorským zákonem

- Odstoupení od licenční smlouvy pro změnu přesvědčení autora:
 - Autor může odstoupit od smlouvy tehdy, neodpovídá-li již autorské dílo, které dosud nebylo zveřejněno, jeho přesvědčení a zveřejněním autorského díla by byly značně nepříznivě dotčeny jeho oprávněné osobní zájmy.
 - Autor nahradí nabyvateli škodu, která mu odstoupením od smlouvy vznikla.
- Zánik licence:
 - Smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby, které byla udělena licence, přechází práva a povinnosti z licenční smlouvy na jejího právního nástupce. Licenční smlouva může takový přechod práv a povinností na právního nástupce vyloučit.

Licence

Licenční smlouva nakladatelská

- Licenční smlouvou nakladatelskou poskytuje autor nabyvateli licenci k rozmnožování a rozšiřování autorského díla slovesného, hudebně dramatického nebo hudebního, výtvarného, fotografického nebo vyjádřeného způsobem podobným fotografii, nejde-li o užití autorského díla v provedení výkonnými umělci.

Licence

Licenční smlouva nakladatelská

- Nabyvatel poskytne autorovi před vydáním autorského díla přiměřenou lhůtu k provedení drobných tvůrčích změn jeho díla, které nevyvolají na straně nabyvatele potřebu vynaložení nepřiměřených nákladů a jimiž se nezmění povaha díla (autorská korektura).
- Neumožní-li nabyvatel autorovi provedení autorské korektury, může autor od smlouvy odstoupit, došlo-li by v důsledku toho k užití autorského díla způsobem snižujícím jeho hodnotu.

Děkuji za pozornost!

Kontakt: Stefan.Rehak@mvso.cz

Konzultace: e-mailem či osobně po předchozí domluvě